

ЭПИДЕМИОЛОГИЯ, БИОСТАТИСТИКА ЖӘНЕ ДӘДІСТЕР МЕДИЦИНА
ДЕПАРТАМЕНТІ

ЭПИДЕМИОЛОГИЯ ПӘН БОЙЫНША ДӘРІСТІРДІҢ ҚЫСҚАША
МАЗМҰНЫ

3 несие

Құрастырушы: Ф.А.Искакова, м.ғ.д., м. а. доцент

Алматы, 2020

Эпидемиология дәрістерінің қысқаша мазмұны

Дәріс 1. Эпидемиологияға кіріспе.

Анықтамалар: денсаулық, ауру, ауру, ауру, қоғамдық денсаулық, эпидемиология, жиілігі, таралуы, детерминанттар, денсаулық популяциясы, денсаулық жағдайы, қолдану. Денсаулық туралы ғылымның иерархиясы. Эпидемиология тарихы. Эпидемиология саласы. Эпидемиологияның мақсаты / міндеттері. Эпидемиология түрлері: сипаттамалық және аналитикалық. Эпидемиологияның негізгі ерекшеліктері. Негізгі эпидемиологиялық функциялар.

Дәріс 2. Ауру пайда болуы туралы түсінік. Аурудың табиғи тарихы және спектрі. Инфекция тізбегі. Эпидемиялық аурулардың пайда болуы.

Себеп. Эпидемиологиялық триада. Себептер мен себептік пирогтар. Аурудың табиғи тарихы және спектрі. Инфекция тізбегі. Эпидемиялық аурулардың пайда болуы. Эпидемиялық заңдылықтар. Қоғамдық денсаулыққа әсері.

Дәріс 3. Сандық және білікті эпидемиология. Тәуекелдік шаралары: ауру және өлімнің жиілігі, туу шаралары. Қауымдастық шаралары.

Анықтамалар. Мәліметтерді жинау және талдау. Сапалы сұхбат. Құжаттамалық талдау. Бақылау. Жалпылау және негізділік. Жиіліктер. Мөлшерлемелер: ауру, таралу, өлім, туу шаралары. Ассоциация шаралары: тақ қатынас, салыстырмалы тәуекелдер. Хи-квадрат статистикасы.

Дәріс 4. Эпидемиологиялық зерттеу. Ауруды зерттеу.

Ауруды зерттеуге кіріспе. Мақсаттары. Ауру кезеңдері: дала жұмыстарына дайындалу, індеттің болуын анықтау, диагнозды тексеру, жұмыс жағдайының анықтамасын құру, жағдайларды жүйелі түрде тауып, ақпаратты жазып алу, эпидемиологиялық сипаттаманы жасау, гипотезаларды жасау, гипотезаларды эпидемиологиялық тұрғыдан бағалау; гипотезаларды қайта қарау, нақтылау және қайта бағалау; зертханалық және / немесе экологиялық зерттеулермен салыстыру және салыстыру; бақылау және алдын алу шараларын жүзеге асыру; бақылауды бастау немесе жүргізу; нәтижелермен байланыстыру.

Дәріс 5. Қоғамдық денсаулықты бақылау.

Кіріспе. Қоғамдық денсаулық сақтаудың мақсаты мен сипаттамасы. Бақылау. Бақылауға арналған денсаулық проблемаларын анықтау. Бақылау үшін деректерді анықтау немесе жинау. Деректерді талдау және түсіндіру. Деректерді тарату және түсіндіру .. Бақылауды бағалау және жетілдіру.

Дәріс 6. Эпидемиологиялық зерттеулердің түсінігі және дизайны. Сипаттамалық зерттеулер: кейстер туралы есептер, кейстер сериялары, экологиялық және қималар

Себеп және ықтималдық түсінігі. Сипаттамалық зерттеулердің анықтамасы, кейстер туралы есеп, кейстер сериялары. Экологиялық және көлденең зерттеулердің артықшылықтары мен шектеулері. Нәтиженің өлшемдері.

Дәріс 7. Аналитикалық зерттеулер. Істерді бақылау: медицинада қолданылатын күштер мен шектеулер. Ассоциация немесе артық тәуекел шаралары.

Аналитикалық зерттеулердің құрылымы. Істерді бақылауды анықтау. Кейс-стади зерттеулерін жүргізудегі қадамдар. Істі бақылаудың артықшылықтары мен шектеулері. Ассоциация шаралары. Қол жетімділік және қол жетімділік.

Дәріс 8. Аналитикалық зерттеулер. Когортты зерттеу. Медицинада қолданылатын күштер мен шектеулер, өлшем бірлестігі. Аурулардың пайда болуын бағалау және өлшеу.

Когортты зерттеудің анықтамасы. Когортты зерттеудің түрлері. Когорттық зерттеулер жүргізудің қадамдары. Дерек көздері мен басқару элементтері. Басқару және бақылау жағдайларында әсер ету деңгейін өлшеңіз. Корпусты және басқару элементтерін салыстырыңыз. Кейс-стади зерттеулерінің артықшылықтары мен шектеулері.

Дәріс 9. Тәжірибелік зерттеулер. Рандомизацияланған бақыланатын және рандомизацияланбаған сынақ. Стратификацияланған, кроссовер, факторлық дизайн және топтық рандомизация. Клиникалық зерттеулерді жобалау (кезеңдер, дәрілердің қауіпсіздігі және тиімділігі).

Эксперименттік зерттеулер. Кездейсоқ бақыланатын сынақ. Рандомизация. Араласу. Салыстыру топтары. Тарихи және синхронды бақылау топтары. Кездейсоқ клиникалық сынақтың дизайны. Оқу дизайнының алтын стандарты. Маска жасау. Плацебо және соқырлық. Рандомизацияланбаған сынақ. Деректер жинау. Талдау. Клиникалық зерттеулер түрлері.

Дәріс 10. Оқудағы жағымсыз факторлар. Эпидемиологиялық зерттеулерге шолу.

Әсер ету және аурулар ассоциациясы. Ассоциациядан себебіне дейін. Ауру этиологиясын зерттеу тәсілдері. Адам популяциясындағы бақылаулар. Адам тақырыбын зерттеудің әдеттегі бірізділігі. Ассоциацияны байқау және түсіндіру. Қиянат түрлері. Қиянат пен шатасушылық. Статистикалық бірлестіктердің түрлері. Ассоциация мәселесіне көзқарастар.

Дәріс 11. Диагностикалық және скринингтік сынақтар. Сынақтардың сезімталдығы мен ерекшелігі.

Скринингтік тесттің анықтамасы. Скринингтік шешім қабылдау ағашындағы нәтижелер. Сезімталдық және ерекшелік: жарамдылық сынақтары. Позитивті және теріс болжамды мәні: скринингтік тексерудің нәтижесі.

Тиімділік пен кірістілік өлшемдерін есептеу. Төмен немесе жоғары қауіпті халық па? Скринингте таралудың маңыздылығы. Тұрақты сезімталдық пен ерекшелігі бар PPV-ге таралудың әсері. Скринингтік бағдарламаны қарастыру (нұсқаулық).

Дәріс 12.. Эпидемиологиядағы статистикалық әдістер. Мета-талдау.

Статистикалық анықтама. Деректерді басқару. Үлгінің өлшемін анықтау. Параметрлер түрлері. Регрессия әдісі. Байесиялық әдіс. Өмір сүру талдауы. Қатені өлшеу. Деректер жоқ. Мета-анализ: мета-талдау дегеніміз не? Қашан қолдануға болады? Статистикалық әдістер. Бағдарламалық жасақтама. Мета-анализдерді жариялау.

Дәріс 13. Медицинадағы DEPTN моделі. Медицинада эпидемиологиялық зерттеулерді енгізу.

DEPTH моделі: диагностикалық, этиология, болжамдық және терапевтік мәселелер. Диагностикалық зерттеулердегі негізгі ұғымдар. Диагностикалық зерттеуді жобалау. Диагностикалық зерттеуді жобалау. Болжамдық зерттеуді жобалау. Болжау ережесін әзірлеу және тексеру.

Дәріс 14. Экспозицияға бағытталған эпидемиология.

Эпидемиологияның өмірлік бағыты. Әлеуметтік эпидемиология. Кәсіби эпидемиология. Экологиялық эпидемиология. Тамақтану эпидемиологиясы. Репродуктивті эпидемиология. Клиникалық эпидемиология. Дәлелді медицина. Фармакоэпидемиология. Дене белсенділігі эпидемиологиясы. Радиациялық эпидемиология.

Дәріс 15. Нәтижеге бағытталған эпидемиология.

Жұқпалы аурулар эпидемиологиясы. Жүрек-тамыр денсаулығы және аурулары. Қатерлі ісік эпидемиологиясы. Қант диабеті эпидемиологиясы. Тыныс алу аурулары эпидемиологиясы. Туберкулездің эпидемиологиясы.